

M. Magdalena Gelabert i Miró

*Universitat de les Illes Balears*

*Grup de Recerca en Etnopoètica de les Illes Balears*

Vaig acollir la notícia de la mort del pare Massot amb molta tristor i amb la consciència que la nostra història havia perdut un personatge irrepetible. Els vuitanta anys de vida de Josep Massot i Muntaner han estat impressionantment intensos: només una persona completament dedicada al treball i amb una capacitat intel·lectual extraordinària hauria estat capaç d'arribar a les seves fites. La seva és una tasca gegantina comparable a la de poques persones dotades d'una preparació i intel·ligència fora del comú. Talment com Antoni M. Alcover, amb qui l'uneixen nombrosos aspectes com l'amor per la llengua i la cultura catalanes o per la recerca folklòrica, Massot i Muntaner dedicà cada dia de la seva vida a la feina per tal de deixar-nos un llegat que obre possibilitats infinites.

Josep Massot i Muntaner era un erudit, una persona sàvia que, tot seguint la regla de Sant Benet, *Pax, ora et labora* –hem de tenir present que era monjo benedictí– treballà de manera pacífica i incansable. El nombre d'obres que publicà és tan extens que l'any 2012, amb motiu del seu setantè aniversari, s'edità un llibre que, amb el títol *Bibliografia de Josep Massot i Muntaner*, recollia el llistat de les seves obres: noranta pàgines de referències bibliogràfiques. Era fa deu anys, el mateix any que el pare Massot va rebre el prestigiós Premi d'Honor de les Lletres Catalanes.

La seva extensíssima obra comprèn estudis sobre religió, religió i societat, vida cristiana i personatges destacats. Comprèn les publicacions relacionades amb la seva dedicació a l'estudi de l'etnografia, l'etnologia i el folklore amb materials sobre el romancer, la cançó, la glosa, les nades, les danses de la mort, les rondalles, sobre Antoni M. Alcover, Marià Aguiló, Rafel Patxot i, sobretot, sobre els magnífics materials de l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya que –gràcies a una feina ingent, meticulosa i acurada– el pare Massot posà a l'abast de tots els investigadors i de tothom que la vulgui consultar.

En l'apartat d'estudis de llengua i literatura tant hi podem trobar publicacions sobre aspectes de la figura de Miquel Costa i Llobera com referències a col·loquis internacionals o eines per a l'estudi de la llengua i la literatura catalanes. En el camp de la història, publicà sobre la Ciutat de Mallorca, sobre la Llorençada, sobre la Guerra Civil i l'Església, sobre el *conde Rossi* i el capità Bayo, sobre la dictadura i la república. Massot realitzà estudis biogràfics sobre figures imprescindibles com les de Josep M. Quadrado, Marià Aguiló, Andreu Ferrer i

---

<sup>1</sup> Article publicat a la revista de Manacor *Perlas y cuevas*, núm. 1413 (3 de juny de 2022).

Ginard, Francesc Camps i Mercadal, Llorenç Villalonga, Antoni M. Alcover o Georges Bernanos, entre d'altres.

Josep Massot també compilà temes bibliogràfics i escrigué sobre aspectes molt diversos. Col·laborà a l'Enciclopèdia de Mallorca, a la Gran Enciclopèdia Catalana, a nombrosos diaris i revistes científiques i divulgatives, a compilacions i a miscel·lànies. Són innombrables les seves aportacions a diaris i revistes entre els quals hem de destacar *Randa* i *Serra d'Or*, *Lluc* o *Estudis Romànics*, unes aportacions que no es limitaven als articles que hi publicava sinó també a la gestió, coordinació i direcció, en alguns casos. Els més de quaranta anys que dedicà a la tasca editorial a través de Publicacions de l'Abadia de Montserrat (PAM) suposaren una empenta immensa a la publicació de tesis doctorals, materials d'investigació de temàtiques molt diverses, com la música o l'excursionisme, però sobretot vinculades a la cultura i a les humanitats. Hem de tenir present que la seva feina al capdavant de les PAM era extensa i tant dirigia els projectes com revisava originals o galerades dels llibres que s'havien de publicar, era una dedicació tan acurada i completa que sola ja hauria bastat per tenir motius sòlids per homenatjar-lo.

Tanmateix, un dels aspectes en els qual excel·lí va ser en la investigació sobre aspectes històrics vinculats a la història de l'Església a Mallorca, a la Guerra Civil o a la cultura popular i la llengua. Josep Massot i Muntaner no planyia el temps que hi dedicava i, de manera meticulosa i impecable, sumava i contrastava dades que han servit de base per a un gran nombre de persones que han fet recerca sobre temes vinculats als que ell anà treballant. Una bona prova d'això és que el seu nom és un dels imprescindibles al llistats de referències bibliogràfiques que acompanyen tesis doctorals o estudis especialitzats.

Sobretot, però, destacava Josep Massot i Muntaner com a persona per la seva bondat i generositat, tot i ser un erudit i un savi, era un exemple d'humilitat i de bonhomia, era una persona que es feia estimar perquè ben aviat oferia el seu suport i ajuda sobre qualsevol aspecte de les múltiples branques del saber que dominava. Per tot això, només em resta fer justícia i reclamar honor i gratitud per a la figura immensa de Josep Massot i Muntaner.

Que el vegem en el cel.

*Manacor, maig de 2022*